

Bősze Péter

Szürkül a sokszínűség – jó ez nekünk?

Valamikor az egyik rangos nyelvész azt mondta, hogy az idegen szavak többjelentésűek, ezért azokat kell használni – egyébként is, az idegen szavak gyarapítják a nyelvünket. Biztos, hogy jó ez így? Tudom, hogy szókészletünk tetemes része átvett idegen szavakból keletkezett. Az átvétel hiányt pótol. A nyelv szókészletének bővülése egy pohár vízhez hasonlítható. Amíg telik a pohár, töltöm bele a vizet, minden cseppel több lesz. Ám ha megtelt, a következő csepp csak a másik helyére jöhet. A magyar szókészlet telített, képes mindent kifejezni. Igen ritka kivételtől eltekintve, szükségtelen újabb

az orvosi kommunikáció egyik nagy hibája...
 az orvos érthetetlen kommunikációjának számos...
 az egyén műveltségére utal a kommunikációs stílus...
 a gyógyítás egyik alappillére az orvos-beteg kommunikáció...
 nem elhanyagolható a tudatos kommunikációs stratégia...
 a megértés legnagyobb része az orvos kommunikációján múlik...
 az orvos-beteg viszonyt az orvos kommunikációja irányítja...
 az egészségügyben a kommunikációs problémák súlyosak...
 az orvos kommunikációja a beteggel meghatározó a...
 betegség jelentősen befolyásolhatja a kommunikációs képességet...
 a beszélő kommunikációs szándékait a hallgató [...] szerint értelmezi...
 így kommunikáltak a hallgatóságnak...
 hogyan tudjuk kommunikálni a vásárlók felé?
 mikor kommunikálhatom a történeteket?
 az eseményt remekül kommunikálta a...
 reggel találkozunk, és megkommunikáljuk...
 segíti a sejt–sejt kommunikációt...
 az ígvezés izgulásból, kommunikációs zavarból eredhet...
 mivel a köznéppel csak a nemzeti nyelveken lehet kommunikálni...
 a kulturális kommunikáció most sok további lehetőséget nyújt...
 az orvosi kommunikáció területei...
 az internet korszakos kommunikációs hálózat...

A példákat megjelent írásokból vettem. Hosszan folytathatnám, a választék szinte kimeríthetetlen, de szükségtelen. A bemutatott 22 példa tökéletesen szemlélteti, hogy a több-

idegen szavakat átvenni; visszaszorítja a magyarokat. Vonatkozik ez a lépten-nyomon használt, jövevényszóvá nem vált idegen szavakra is. A nyelv használatában él; csak az állandóan használt anyanyelv marad versenyképes. A változatosság gyönyörködtet – ezt már az ókoriak is tudták; mi elfelejtjük? A szakember a többjelentésű idegen szó használatát javasolja. Ez rendkívül veszélyes, mert a többjelentésű idegen szó használata számos magyart szorít ki, no meg egysíkúvá teszi a beszédet. Ennek bizonyítására álljon itt egyetlen többjelentésű idegen szó példája:

az orvosi *felvilágosítás* egyik nagy hibája...
 az orvos érthetetlen *közlésének* számos...
 az egyén műveltségére utal a *beszédmód*...
 a gyógyítás egyik alappillére az orvos-beteg *párbeszéd*...
 nem elhanyagolható a tudatos *közlési mód*...
 a megértés legnagyobb része az orvos *beszédmódján* múlik...
 az orvos-beteg viszonyt az orvos *hangneme* irányítja...
 az egészségügyben a *kapcsolattartási zavarok* súlyosak...
 az orvos *viszonya* a beteggel meghatározó a...
 betegség jelentősen befolyásolhatja a *beszédképességet*...
 a beszélő *mondanivalóját* a hallgató [...] szerint értelmezi...
 így *tájékoztatták* a hallgatóságot...
 hogyan tudjuk *meggyőzni* a vásárlókat?
 mikor *mondhatom el* a történeteket?
 az eseményt remekül *közvetítette* a...
 reggel találkozunk, és *megbeszéljük*...
 elősegíti a sejtek közötti *érintkezést*...
 az ígvezés izgulásból, *kifejezési nehézségből* eredhet...
 mivel a köznéppel csak a nemzeti nyelveken lehet *szót érteni*...
 a kultúra *terjesztése* most sok további lehetőséget nyújt...
 az orvosi *eligazítások* területei...
 a világháló korszakos *ismertetőhálózat*...

jelentésű idegen szó mennyire elszürkíti a sokszínűséget, a magyar szavakkal pontosított, változatos írást és beszédet. Nekünk mégis az idegen kell?